

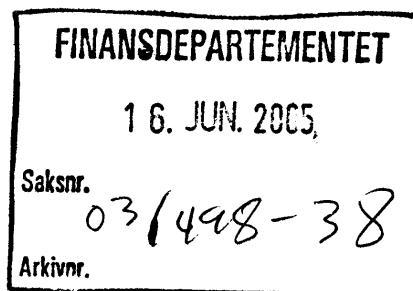
Finansieringsselskapenes Forening

Finansieringsselskapenes Servicekontor

The Association of Norwegian Finance Houses

Finansdepartementet
Postboks 8008, Dep

0030 OSLO

Deres ref.

03/498 FM KAR

Vår ref.

JFH

Oslo

15. juni 2005

HØRING – LOVREGULERING OM UMLEVERING AV KUNDEOPPLYSNINGER I KONSERN

Vi viser til departementets brev av 14.3.2005 vedlagt høringsnotat med forslag til ny § 2-17 i finansieringsvirksomhetsloven om utlevering av kundeopplysninger i konsernforhold.

Generelt

Personopplysningslovens krav om samtykke fra kunden for å håndtere personopplysninger, har skapt betydelige problemer for finansinstitusjonene. Dette skyldes at man har et stort antall kunder og at mange av disse er av eldre dato slik at man ikke har fått inn de nødvendige samtykker ved etableringen av kundeforholdet. Å hente inn samtykke i ettertid er i praksis vanskelig siden et stort antall kunder lar være å svare. Det er også et problem at noen kunder tar forbehold og kun gir delvis samtykke. Resultatet er at man får kundebaser der adgangen til å håndtere personopplysningene varierer sterkt fra kunde til kunde. Dette er vanskelig å håndtere i praksis.

For finansinstitusjoner er det også en spesiell situasjon at selv om man opererer med separate foretak, så inngår mange av foretakene i konsern der det til dels er utstrakt samarbeid om ulike produkter og tjenester, og med merkenavn og styringssystemer som til dels går på tvers av de formelle konstruksjoner. Det er problematisk at adgangen til å utveksle personopplysninger mellom medarbeidere som reelt arbeider tett sammen, blir påvirket av formelle konstruksjoner som er tilfeldig overfor den enkelte kunde og i liten grad er synlig utad. Postbanken er en nettbank innenfor DnB NOR-konsernet som distribuerer en rekke finansielle tjenester blant annet fra bank eller finansieringsselskap. Kunden vil normalt ikke ha noen klar oppfatning av hvilket selskap som er reell tjenesteleverandør i hvert enkelt tilfelle. At man innenfor Postbanken – som formelt ikke er eget selskap – har begrensninger på håndtering av kundeopplysninger, gjør kundehåndteringen tungvindt.

Svært mange finansieringsselskaper med virksomhet i Norge eies fra utlandet – enten som filial eller som etablert datterselskap. Noen foretak har flere linjer inn i Norge med flere datterselskaper og/eller filialer. Som eksempel kan nevnes SEB Kort AB som i Norge har virksomhet gjennom filial (SEB Kort AB-Oslo filialen) og datterselskapene Europay Norge AS og Diners Club Norge AS. Flere utenlandske banker tilbyr banktjenester gjennom filial, mens bilfinansiering er skilt ut i eget datterselskap. Dette er blant annet tilfelle for GE Money Bank/GE Money Bilfinans AS og Skandiabanken/Skandiabanken Bilfinans AS med til dels overlappende personale. Santander Consumer Finance tilbyr sine tjenester gjennom datterselskapene Elcon Finans AS og Bankia Bank AS.

Denne type selskapskonstruksjoner må iakttas slik at man får en helhetlig og velfungerende regulering på området. Det må i den forbindelse ikke legges spesielle restriksjoner fordi konsernspissen er utenlandsk eller trekkes skiller som omfattes som kunstig mellom filialer og datterselskaper.

Banklovkommissjonen fremmet i NOU 2001:23 – Finansforetakenes virksomhet, regler som av bransjen ble oppfattet som en hensiktsmessig avveining av de ulike interesser som gjør seg gjeldene. I ettertid medførte imidlertid innvendinger fra Datatilsynet at dette forslaget aldri ble noen realitet. Det nye forslaget fra Kredittilsynet vil bedre dagens situasjon, men er etter vår oppfatning ikke like godt som det opprinnelige forslaget fra Banklovkommissjonen og ivaretar ikke helt ut finansforetakenes behov for å kunne nyttiggjøre seg allerede registrerte opplysninger i konsernforhold.

Mor- og datterselskaper

Vi er tilfreds med at det er lagt til grunn et utvidet konsernbegrep i forslaget. Det fremgår imidlertid av kommentarene at lovbestemmelsen kun skal få anvendelse i konsern med hovedsete i Norge og at den ikke skal gjelde i forhold til selskaper etablert i utlandet. Begrunnelsen er at utenlandske selskaper vil være underlagt utenlandsk lovgivning og at det vil være vanskeligere å føre kontroll med opplysninger som går ut av Norge.

En konsekvens av forslaget er at utleveringsadgangen ikke vil gjelde i forhold til datterselskaper som norske foretak etablerer i utlandet. Adgangen vil heller ikke gjelde for datterselskaper i Norge i forhold til utenlandsk mor. Så vidt vi kan se vil forslaget heller ikke gjelde mellom to datterselskaper som er etablert i Norge dersom morselskapet er i utlandet

Etter vår oppfatning er dette ikke noen heldig løsning og vi synes ikke begrunnelsen er overbevisende. Problematikken omkring opplysninger til andre land innenfor EØS-området er generelt vurdert gjennom vedtagelsen av personopplysningsloven § 29. Det legges til grunn der at disse land oppfyller krav til forsvarlig håndtering av personopplysninger uten at det er nødvendig med ytterligere overprøving fra norsk side. Vi kan heller ikke se at utenlandsk regulering av det utenlandske foretaket er problematisk i forhold til det å tillate opplysninger ut av Norge. En begrensning her i Norge vil tvert om kunne gjøre det vanskelig å oppnå tilfredsstillende regler i andre land som ellers erkjenner behovet for rimelig utlevering av kundeopplysninger innenfor konsernselskaper.

Dersom begge datterselskaper er etablert i Norge av utenlandsk mor, slår den gitte begrunnelse overhodet ikke til. Da er begge selskaper under norsk jurisdiksjon og ingen opplysninger går ut av Norge. En forskjellsbehandling mellom to norske selskaper basert på at konsernspissen er norsk eller utenlandsk, antar vi ikke er forenlig med våre EØS-forpliktelser.

Filialer

Filialer er ikke egne rettssubjekter og vil komme annerledes ut i forhold til den foreslåtte lovtekst enn datterselskaper. Utlevering av opplysninger fra norsk hovedkontor til filialer som norske foretak har etablert i utlandet vil kunne skje innenfor bestemmelsens rammer – dette er formelt samme selskap. Tilsvarende vil gjelde for filialer (NUF) i Norge i retning hovedkontoret ute slik vi forstår den foreslåtte bestemmelse – filialen i Norge og hovedkontoret ute er samme juridiske enhet.

Dersom det utenlandske foretak etablerer et underkonsern i Norge, vil konsernspissen kunne være et datterselskap eller filial. Velges datterselskap, kommer § 2-17 til anvendelse for konsernet, velges filial er man utenfor bestemmelsens foreslåtte virkeområde. Utlevering av personopplysninger innenfor det norske underkonsern må da vurderes ut i fra norske taushetspliktsregler og personopplysningsloven i tillegg til hjemlandets lovgivning.

Etter vår oppfatning er den foreslåtte avgrensning mot filialer utheldig. Den er heller ikke særlig begrunnet utover at man ikke ”ser behov for en særlig vertslandsregulering av filialen ut over det som nå er situasjonen”. Forholdet – og problemet – er at man allerede har ”vertslandsregulert” disse enhetene gjennom filialforskriften (forskrift 2.5.1994 nr. 326) og personopplysningsloven. Det er derfor reelt behov for å la § 2-17 komme til anvendelse også for denne måte å organisere virksomheten på.

Reservasjonsrett

I femte ledd foreslås det i forbindelse med at kunden skal informeres om utlevering og behandling av personopplysninger, også en adgang til kunden for å reservere seg. Vi er sterkt kritiske til den formulering som er valgt og viser til de problemstillinger som er nevnt innledningsvis. Poenget med lovendringen bør være å frigjøre finansinstitusjonene for arbeidet med å innhente samtykke. Det kan ikke da være meningen å innføre en del av problematikken bakveien gjennom en adgang til reservasjon.

Vi oppfatter forslaget slik at dette går lenger enn den reservasjonsrett som allerede følger av personopplysningslovens § 26. Vår oppfatning er at når utleveringsadgangen er basert på lov, så er hensynet til den personen opplysningen gjelder ivaretatt og det kan ikke være meningen å gi en utvidet reservasjonsrett utover det som er funnet nødvendig i personopplysningsloven.

I alle tilfelle kan vi ikke se noen grunn til at kundene skal kunne reservere seg mot utlevering av såkalte ”nøytrale” opplysninger.

Næringskunder

Kredittilsynet har i femte ledd foreslått at informasjonsplikten og reservasjonsretten også skal gjelde juridiske personer, det vil si næringskunder. Et slikt krav vil bli svært ressurskrevende uten at vi kan se at det er særlig godt begrunnet. I forhold til juridiske kunder foreligger ikke de samme personhensyn som i forholdt til personkunder.

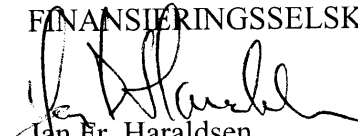
Vi er redd for at håndtering av informasjonsplikt og reservasjonsrett i forhold til næringskunder, vil kunne bli svært ressurskrevende og fordyre medlemmenes produkter. Vi forslår derfor at "kundeopplysninger" i § 2-17 femte ledd, første punktum erstattes med "personopplysninger".

Samarbeidsavtaler

Vi er tilfreds med at det i § 2-17 syvende ledd åpnes for utlevering av opplysninger også i tilfelle der finansforetak har etablert strategiske samarbeidsavtaler. Imidlertid har vi problemer med å se hvorfor det er gjort unntak for opplysninger omhandlet i fjerde ledd. Det samme gjelder kravene om felles kunde, at samarbeidsavtalen skal være "strategisk" og forutsetningen om eierandeler. Vi er bekymret for at slike begrensninger er lite tilpasset den faktiske virkelighet og den utvikling som skjer. Departementet bør nøye vurdere de begrensninger som er lagt inn her.

Med vennlig hilsen

FINANSIERINGSSKAPENES FORENING

Jan Fr. Haraldsen
Dr.